

Kerekasztal beszélgetés a szakemberképzésről

(Folytatás az 1. oldalról.)

szem előtt — e tárgyak marxista szemléletben történő oktatása képezi és kell képezze. Az oktatás folyamatában széles lehetőség nyílik a világnézet szempontból eltérő alapokon nyugvó elméletek, koncepciók szembeállítására. Sokat tehetnek az oktatók annak érdekében, hogy a hallgatók az oktató által művelt szakterület legfrissebb eredményeiről, az azokat tartalmazó művekről tudomást szerezzenek. Szükséges a hallgatókkal szemben az egységes és határozott követelménytámasztás. Kedvező hatással van a hallgatók világnézeti fejlődésére kommunista szakemberképzés formájára a külföldi részképzés.

— **Dr. Varga Ilona:** A kommunista szakember, mint ideál, feltételezi a szaktudomány korszerű elsajátítását, a marxista szemlélet, a társadalmi elkötelezettség tudatos vállalását. Az oktatói kar a korszerű programokkal és példamutató magatartásával az eszmény kialakításának csak egyik feltételét képezi. Tapasztalataim szerint a hallgatók többségében meg van a készség a pozitív hatások befogadására és leendő tanítványaik ilyen irányú nevelésére is.

— **Dr. Zalotai Lajos:** A kommunista szakemberképzés célja az kell legyen, hogy az ismeretek alapul, lehetőleg legmagasabb fokú szakmai képzettséget igen magas szintű társadalmi-gazdasági, politikai, marxista műveltséggel kell kiegészíteni, hogy a hallgató a hármas követelményeknek minnél magasabb fokon eleget tudjon tenni.

— **Dr. Deme László:** Megkockázatom kimondani: a „marxizmusnak” ennnyire elkülönített tantárgyakként való, ennnyire elál-

talánosított és ellekésített „oktatás” sem a szakmai nézőpontok ideológiai kicsiszolását, sem pedig az emberi jellemnevelést nem látszik eléggé szolgálja. Rövid általános alapképzés után polifunkciós — a szaktárgyak belső kérdéseire bontott — materialista és dialektikus képzésként célszerűbb volna ezt folytatni; az egységes képzést csak az ellentett terület alapjaira tartva meg (társadalomtudományokra természetudományos szemlélet, s megfordítva). A leendő tudósok és a leendő tanárok az életben nem „felelnie” kell majd a marxizmusból mint leckeanyagból; hanem alkalmaznia kellene, azaz annak igaz szempontjai szerint látnia a vizsgált valóságterületet, és élnie az életet.

— **Dr. Hackl Lajos:** A kommunista szakember hármas követelményének megfelelő emberek neveléséhez magasabb fokú integráció, illetve együttműködés szükséges. Ez a jelenlegi oktatási rendszerben nem biztosított. Az egyes tanszékek igyekeznek saját szakterületükön „tiszta” szakmai ismeretek megadására. Ez az ideológiai tanszékekre is jellemző. Jó kommunista szakemberek képzéséhez szükséges lenne az, hogy a képzés során a hallgatók minden szakterületen együtt kapják meg a szakismereteket a hivatástartományokra, a szakmai kérdések ideológiai vonatkozásaira való fokozottabb felkészítést is. A kommunista szakemberképzés tartalma véleményem szerint tehát: olyan képzés megvalósítása, amelynek során a hallgatók egységes szakmai ideológiai nevelésben részesülnek és így válnak olyan szakemberekké, akik hivatásuknak tekintik szakmájukat és a materialista világnézet aktív, meggyőződéses művelői.

Tanárképzésünk problémáiról

A bölcsészettudományi karok dékánjai és párttitkárai május 31. és június 2. között a JATE Bölcsészettudományi Karán értekezletet tartottak, amelyen résztvettek az Eötvös Loránd Tudományegyetem képviselőiben dr. Székely György dékán és dr. Gyenis Vilmos párttitkár, a Kossuth Lajos Tudományegyetem képviselőiben dr. Igloi Endre dékán és dr. Fehér András párttitkár, a Művelődésügyi Minisztérium Tudományegyetemi Főosztályának képviselőiben dr. Nagy László osztályvezetőhelyettes, dr. Girus Károly főelőadó, dr. Domokos Péter főelőadó és Kéri Józsefné, a vendéglátók képviselőiben pedig dr. Hajdú Péter dékán, dr. Veczko József párttitkár, dr. Csukás István dékánhelyettes, Gruber László szakszervezeti titkár és dr. Halász Előd egyetemi tanár. Az értekezlet három napirendi pontot tárgyal: I. A nyelvoktatás célja és helye az idegen nyelvű szakos tanárjelöltek képzésében. II. A hallgatók szakmai-gyakorlati felkészítése tudományterületük önálló gyakorlására. III. A szakmódszertan oktatásának helye a tanárképzésben. A napirendi pontokhoz az egyes karok készítették vitaindító referátumokat, amelyek a témához tartozó, egy-egy fontos részletkérdést tárgyaló tanulmányok egészítették ki.

A nyelvoktatásról

Május 31-én a nyelvoktatás céljáról és az idegen nyelvű szakos tanárjelöltek képzésében elfoglalt helyéről tárgyaltak. Láthatóan az oktatás korszerűsítése kapcsán a közelmúltban foglalkoztunk az idegen nyelvű szakos tanárjelöltek képzésének problémáival (XI. évf. 7. szám 3. o.) így a napirendi ponttal kapcsolatosan a helyen csak a tanácskozás résztvevőinek a feladatok megoldását előbbrevívó új javaslatokat említhetjük. Az értekezleten egyetértettek azzal, hogy az idegen nyelvi szakokon a képzés középpontjába a nyelvtanári képzést kell állítani és a tantervet, programokat, vizsgakövetelményeket ennek megfelelően kell átírtatni. Az I. éven lehetőleg magyar anyanyelvű tanár oktatás a nyelvgyakorlatokat, a II-III. éven kétfelnyelvű és csak a IV-ben tartsa a gyakorlati nyelvórákat és stílusgyakorlatokat anyanyelvi lektor. A nyelvű szakokon az első szigorlatig végre kell hajtani a szükséges szelkeciót (elégletes írásbeli dolgozat esetén a hallgatót ajánlatos évismételésre utasítani). A képzést — a tárgyak történeti sorrendjével szemben — helyesebb a mai nyelvel és irodalommal kezdeni, s az irodalomtörténet oktatásának túlzott középpontba állítása helyett művelődéstörténeti koncepciót kell kidolgozni.

Június 1-én a hallgatók szakmai-gyakorlati felkészítése tudományterületük önálló gyakorlására című anyagot vitattak meg a jelenlevők, részletezve e témakörnek a saját intézményükre jellemző tapasztalatait és feladataikat. Igen alaposan elemezték a részképzés problémáit. Megállapították, hogy a részképzés célja a hallgatók szakmai képzésének kiegészítése nyelvi és országismereti képzésének magasabb szintre emelése, előkészítése a komplex államvizsgára. Egyetértettek abban, hogy tovább kell javítani a részképzésre utazók felkészítését, hogy a hallgatók a fogadó ország légkörébe mielőbb

és minél jobban be tudjanak illeszkedni. Jó lenne munkakapcsolatokat létesíteni a fogadó intézményekkel s lehetővé tenni, hogy azok oktatói bizonyos ideig tanulmányozzák nálunk az első négy év képzési rendszerét. Velük közösen meg kellene vizsgálni, hogy milyen anyagrészekből lehet kötelező jelleggel munkát végezteni (bizonyos témákból előadásokat hallgatni, szemináriumi foglalkozásokon rendszeresen résztvenni és kollokválni) az ottani tematikához kötődve hallgatóinkkal. A részképzés idején a nyelv és stílusgyakorlatok kellene előtérbe hozni. Az NDK-ban folyó részképzés keretében például el kellene hagyni a filozófia oktatását, s jobb lenne, ha a mai német kultúra című tárgyat a hallgatóknak itthon oktatnánk. Javasolták, hogy annak elismerése mellett, hogy a részképzés alapvetően szakmai képzés, a program összeállításánál és a végrehajtás során arra is törekedni kell, hogy a hallgatók a fogadó ország életét minél mélyebben és sokoldalúbban megismerhessék, gazdag élményekhez jussanak.

A nem nyelvű szakos hallgatók idegen nyelvi felkészítéséről, is sok szó esett az értekezleten. A résztvevők egyetértettek abban, hogy az idegen nyelvi képzés rendszere felül kell vizsgálni. Változtatni kell azon az állásponton, hogy a hallgatók többsége nem érzi szükségességét a nyelvtanulásnak. Javasolták egy világnyelv (esetenként szomszéd népek nyelve) tanulásának kötelezővé tételét és legkésőbb az ötödik félév végéig középfokú nyelvvizsgát megközelítő szintig annak elsajátítását. Ennek megvalósításához a nyelvoktatás személyi feltételeinek jobb biztosítását és korszerűbb eszközök rendelkezésre bocsátását kéri az illetékesektől.

A speciális képzésről

A bölcsész karok és a minisztérium képviselői kicserélték a speciális kollégiumokkal és az egyetem kollégiumaiban felvehető szakkollégiumi foglalkozásokkal és a tudományos diákkörökkel kapcsolatos tapasztalataikat. Elmondták, hogy a szakkollégiumi mozgalom az eddigieknél nagyobb figyelmet és támogatást igényel (javítani kell például a kollégiumok nyelvkönyvekkel, nyelvi lemezekkel, magnetofonszalagokkal való ellátottságát) pontosítani kell a szakkollégiumi szabályzatot. A tudományos diákköri munka minőségét tovább kell javítani s ennek egyik lényeges feltétele, hogy a tanszékvezetők sokkal jobban és hatékonyabban segítsék a TDK-kat, azok szervezésében és mobilizálásában együttműködve a KISZ-szervezettel.

Annak érdekében, hogy az egyetemről kikerülő tanárok a jelenleginél jobb pedagógiai képzettséggel rendelkezzenek majd, az értekezleten tárgyaltak az egyetemi oktatók pedagógiai, nevelő tevékenységéről, a neveléstudományi felkészítéséről, illetve a gyakorló iskolák és a tanszékek kapcsolatairól, valamint a szakmódszertani képzésről. Egyetértettek a résztvevők abban, hogy az egyetemnek pedagógusképző légkörét és az egyetemi oktatók pedagógiai nevelőtevékenységének megbecsülését erősíteni kell. Nem szabad tovább fenntartani azt a visszacs állápotot, hogy a szaktárgyakat oktató tanszékek és a gyakorló iskolák között mi-

nimális vagy egyáltalán nem létező a kapcsolat. A gyakorló iskolák az egyetemi tanárképzés „tanműhelye”, a közös képzési feladat szoros együttműködést kíván! A szaktanári felkészítést az egész képzési idő alatt folytatni kell és ez alapvetően a szaktanszékek feladata.

A szakmódszertanról

A szaktárgyak oktatását nem szabad elszakítani a szakdidaktika oktatásától, amely nem kizárólagosan csak a módszertan oktatók feladata. A résztvevők arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a szűkebb értelemben vett szakmódszertan oktatására jelenleg nem időszerű egységes szervezeti megoldást javasolni, de ajánlják a szakmódszertani-szakfelügyeleti csoportok szervezését. A szakmódszertan oktatását tanszékhez beosztott, illetve gyakorló iskolai tanár egyaránt elláthatja, de fontos, hogy ezek a tanárok a gyakorló iskolában is oktassanak. A közeljövőben megvizsgálják majd, hogy ki és mely szerv legyen a tanárképzés ezen belül a szakmódszertani felkészítés gondozója, különös tekintettel a szaktanszék és a gyakorló iskolák kapcsolatára. A jelenlevők véleménye egyezett abban, hogy az V. éven is fenn kell tartani a szoros kapcsolatot a szaktanszék és a hallgatók között. A jobb tanárképzés érdekében az iskolában tapasztaltak tudatosabb módon kell feldolgozotni a hallgatókkal (például a gyakorló tanító órákat követő megbeszélések ne legyenek formálisak.) A gyakorló iskolákban nem arra kell törekedni, hogy a jelöltek a szaktárgy oktatása, a tanóra megtartása terén valamiféle alaprutinra tegyenek szert, hanem tovább kell erősíteni bennük a nevelői hivatástudatot, s az iskolai munkát a maga teljességében, komplex voltában kell velük megismertetni. A hospitálások és a nevelési gyakorlatok kapcsolódásának szorosabbban a nevelésméleti tudományokhoz, de ugyanakkor olyan gyakorlati feladatok elvégzésének követelményeivel is ismertessék meg a leendő tanárokat, mint amelyet például az osztályfőnöki munka, a szülői értekezletek vezetése, a családlátogatás, az ifjúsági szervezet vezetése, a napközi otthoni tevékenység, a középiskolai kollégiumok támasztanak.

A tanácskozás harmadik napján a résztvevők összegezték a megvitatott témakörökkel kapcsolatos tapasztalatokat, tanulságokat és feladatokat. Állásfoglalásokat és javaslatokat hoztak, amelyeket eljuttattak a művelődésügyi minisztérium illetékeséhez. Valamennyien hasznosnak ítélték az értekezlet megtartását, amely közvetlen formában alkalmat adott egymás problémáinak és eredményeinek megismerésére, alkotó vitalegkörben tapasztalataik cseréjére, a problémák megoldásának lehető, reális útját kereső közös álláspontok kialakítására, illetve ajánlások kidolgozására. A legközelebbi tanácskozás megrendezésére az ELTE Bölcsészettudományi Karának dékánját kérték fel és az értekezlet napirendjéről a következő témákat javasolták:

1. A tanárképzés korszerűsítésével kapcsolatos teendők a kormányhatározat alapján. 2. A bölcsészettudományi karok új tantervi irányelvei. 3. A nem nappali tagozatos képzés korszerűsítése. SZ. M.

Üdülési lehetőségek

Június eleje már üdülési főszezon. A JATE és a SZOTE szakszervezeti bizottságain már gazdára találtak a beutalók, hogy azután a tulajdonosok hosszabb-rövidebb időt töltsenek hazánk különböző üdülőhelyein. Nehéz az üdülési bizottságok dolga, hiszen kevés beutaló felett diszponálnak, ugyanakkor azonban a két intézmény több mint három-ezer dolgozója szeretné minél kedvezőbb feltételek mellett, lehetőleg otthonától távol eltölteni a szabadságát.

Az Orvostudományi Egyetem 45 férőhelyes fonyódi üdülőjében mintegy száz család, azaz körülbelül 300 fő részére van hely a főszezonban. Az első turnus május 24-én érkezett meg a Balaton partjára, míg az utolsó, hatodik turnus augusztus 31-én kezd csomagolni.

A SZOTE szakszervezeti bizottsága cseréüdültetési akciójának lebonyolítására tíz szobát kapott a kollégiumoktól. Az Orvostudományi Egyetem dolgozói az akció keretén belül a miskolci kórház rókafarmi és a gyöngyösi kórház mátraházi üdülőjében, valamint Budapesten, Miskolcon, Debrecenben és Veszprémben kollégiumi szobákban kapnak elhelyezést. Mintegy 150 dolgozó töltheti el ilyen feltételek mellett a szabadságát. A SZOT-beutalók ebben az évben 120 személy üdülési gondját oldják meg.

A JATE balatonboglári üdülőjében június 7. és szeptember 1. között hét turnusban üdülnek, összesen 84 család. Nehézséget okoz, hogy sokan július közepétől augusztus közepéig szeretnék elhelyezést nyerni.

Az elmúlt esztendőhöz hasonlóan ezúttal is kevés a szakszervezeti beutalók száma. Ezért csak 8 darab egyéni, 5 darab családi

és ugyanannyi házaspári beutaló került elosztásra. A helyzetet nehezíti, hogy a beutalók egy része az őszi, illetve a téli hónapokra szól. A gyermekbeutalók száma 9.

Az idén is megszervezik a temesvári cseréüdültetést. Július 20. és 30. között kerül sor a temesvári utazásra, ahol a dolgozók teljes ellátásban részesülnek. A hazai cseréüdültetési akció egyik akadályja, hogy a gazdasági igazgatóság kevés szobát bocsát a szakszervezet rendelkezésére. Akik az üdülés eme formáját választják, azok a szabadsághegyi alkotóházban, a Budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem, az Egri Ho Si Minh Tanárképző Főiskola, a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem, a Soproni Erdészeti és Faipari Egyetem, a Debreceni Agrártudományi Egyetem, a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem, a Pécsi Tanárképző Főiskola, a Pécsi Jogtudományi Egyetem kollégiumaiban nyerhetnek elhelyezést. Térítési díj a korábbi szokásnak megfelelően, személyenként napi 3 forint, plusz 2 forint üdülőhelyi díj.

Diplomaosztások — Doktorrá avatás

A József Attila Tudományegyetem Tanácsa június 16-án az egyetem központi épületének aulájában nyilvános, ünnepélyes doktorrá avató ülést tart.

A JATE Bölcsészettudományi Kara június 28-án 12 órakor, az auditorium maximumban diplomakiosztó ünnepséget rendez, míg a Természettudományi Karon június 23-án, délelőtt 11 órakor a

Szabadság Filmszínházban kerül sor hasonló ünnepségre.

A Szegedi Tanárképző Főiskola június 23-án, délelőtt 11 órakor a Szabadság Filmszínházban tartja diplomakiosztó ünnepségét.

A Szegedi Orvostudományi Egyetem Tanácsa szeptember 8-án a Szabadság Filmszínházban nyilvános, ünnepélyes doktorrá avató ülést tart.

Nyári estén a Tiszán (Tóth István fotója)

